

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.055/2019/4.

A tanács tagjai: . Farkas Attila a tanács elnöke
. Gáspár Mónika előadó bíró
. Bajnok István bíró

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A III. rendű felperes:

Az I., II. és III. rendű felperesek képviselője: Krizsa és Kocsis
Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Krizsa Lajos ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: L. Nagy Lombos Ügyvédi Iroda, ügyintéző:
dr. L. Nagy Rajmund ügyvéd

A per tárgya: közjegyzői okiratba foglalt felmondás közokirati
jellege hiányának megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű, II. rendű, III.
rendű felperesek

**A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat
száma:**

Fővárosi Törvényszék 43.Pf.634.248/2018/4. számú
ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 43.P.86.622/2017/18. számú
ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű, II. rendű és III. rendű felperest, hogy 15
napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 25.400
(huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2008. november 11-én az I. és II. rendű felperesek mint adósok és az alperes jogelődje (a továbbiakban: alperes) mint hitelező között közjegyzői okiratba foglalt deviza alapú kölcsönszerződés, illetve ugyanazon a napon a kölcsönszerződés biztosítékeként az I. és II. rendű felperes zálogkötelezettekkel jelzálogszerződés jött létre.
- [2] Az alperes kérelmére dr. V Sz közjegyző 2016. április 11-én 11030/Ü/1274/2016/2. számon közjegyzői okiratot (jegyzőkönyvet és tanúsítványt) állított ki arról, hogy az alperes a kölcsönszerződést a Polgári Törvénykönyvről szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 525. § (1) bekezdése alapján azonnali hatállyal felmondja, és az alperes kérte a felperesek részére a jegyzőkönyv és ténytanúsítvány közjegyzői kézbesítését, továbbá a kézbesítés eredményének tanúsítását.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperesek módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy a 11030/Ü/1274/2016/2. számon kiállított okirat nem minősül közokiratnak. Keresetüket a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésére, 120. § (1) bekezdésére, 129. §-ára, 131. § (1) bekezdésére, 136. §-ára, 142. §-ára, 147/A. §-ára, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. § (2) bekezdésére alapították.
- [4] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a 11030/Ü/1274/2016/2. ügyszám alatt kiállított jegyzőkönyv és tanúsítvány nem tekinthető közokiratnak, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította.
- [7] A jogerős ítélet indokolása szerint a megállapítási kereset előterjesztésének a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 123. §-ában meghatározott feltételei nem álltak fenn. A felperesek ugyanis olyan alanyi jogot, melynek adekvát védelmi eszköze a kért megállapítás lenne, nem jelöltek meg: a végrehajtás teoretikus volta „megelőző” jogvédelmet nem indokol, akár sor kerül a záradékolásra, akár megtagadja azt a közjegyző, kétfokú – a közjegyző és a bíróság előtt lefolytatandó – eljárási út nyílik meg. Előbbi esetben a felperesek kérhetik a záradék törlését, utóbbi esetben a végrehajtást kérő kérelme nyer a közjegyző által eldöntést. Mindkét határozattal szemben igénybe vehető jogorvoslatként a bírósági út, melyben a vizsgálat tárgyát a jelen perben előadottak (is) képezik. A megállapítási kereset rPp.

123. §-ában elvárt feltételei ezért nem álltak fenn, a kereset tehát eleve elutasítandó volt.

- [8] A másodfokú bíróság utalt ugyanakkor a kereset érdemi megalapozatlanságára is. Ennek körében kifejtette, hogy a Vht. 23/C. § (2) bekezdése és a közjegyzői tv. 112. § (2) bekezdése értelmében ha a kötelezettség feltétel vagy időpont bekövetkeztétől függ, a közjegyzői okirat záradékolásának feltétele, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkeztét közokirat tanúsítsa. A felmondhatóság a kölcsönszerződés tipikus eleme, olyan bizonytalan jövőbeni esemény, mely megtörténte esetén hatályba lépteti azokat a szabályokat, mely a szerződés további tartalmát meghatározza. E joghatást azonban a felmondás csak akkor válthatja ki, ha hatályosul, azaz a címzetthez megérkezik, amely időpont egyúttal a szerződés megszűnésének időpontja is [rPtk. 319. § (2) bekezdés és 321. § (1) bekezdés]. A közjegyzői tv. 112. § (2) bekezdése szerinti „tanúsítás” alapja a közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés e) pontja és 142. § (1) bekezdése: a nyilatkozat közlését a közjegyző akkor tanúsíthatja, ha a közlés jogkövetkezménnyel jár, és a felmondás közlése jogkövetkezménnyel jár. Erre az esetre a közjegyzői tv. 142. § (2) bekezdése a közjegyző kötelezettségévé azt teszi, hogy a nyilatkozat (felmondás) szövegét szó szerint jegyzőkönyvbe foglalja, azt ajánlott vagy tértivevényes küldeményként postára adja, és erről a kérelmet előterjesztő (nyilatkozatot tevő) félnek tanúsítványt ad. A nyilatkozó szó szerint jegyzőkönyvbe vett nyilatkozatát felolvasni a közjegyzői tv. 120. § (1) bekezdés d) pontja szerint nem kell.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben tartalma szerint a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Állították, hogy a jogerős ítélet a közjegyzői tv. 3. § (2) bekezdését, 111. § (1) bekezdését, 113. §-át, 120. §-át, 121. §-át, 129. § e) pontját, 131. §-át, 136. § (2) bekezdését, 142. § (1) és (2) bekezdését, a Vht. 23/C. § (2) bekezdését sérti.
- [10] Előadták, hogy a jogerős ítélet a fenti jogszabályok helytelen értelmezésével állapította meg, hogy a perbeli közjegyzői okirat csupán ténytanúsító okirat, és emiatt alakiságát tekintve megfelel a jogszabály által támasztott követelményeknek. Az valójában ügyleti okirat, és ilyenként nem alkalmas joghatás kiváltására sem. Az érvényesíteni kívánt megállapítási kereset feltételeinek fennállása körében számos eseti döntésre hivatkoztak, melyek álláspontjuk szerint ugyanazzal a konklúzióval zárultak: a megállapítási kereset előterjeszthető, és az abban foglaltakat a bíróságnak érdemben kell vizsgálni.
- [11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az ott megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [13] Előrebocsátja a Kúria a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban, hogy felülbírálati jogkörét az adott ügyben nem irányadó, három kivételtől eltekintve, a felülvizsgálati kérelem korlátján belül, a hatvannapos határidőben érkezett perorvoslati kérelemben – a következőkben kifejtettek szerint érdemi vizsgálatra alkalmas tartalommal – megjelölt jogszabálysértések vizsgálatával gyakorolhatja. Az rPp. 272. § (1) és (2) bekezdései értelmében – miként azokat az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény értelmezte – a jogerős ítélet több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. Ezek a támadott határozat, a jogszabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogszabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése és a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. Több jogszabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelemnek valamennyi jogszabálysértés tekintetében teljesítenie kell az előzőekben bemutatott tartalmi elvárást, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A tartalmilag hiányos perorvoslati kérelem nem korrigálható utóbb, sem hiánypótlás elrendelésével, sem a felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél kiegészítő nyilatkozatával. A felülvizsgálati kérelemnek a kötelező tartalmi, egyben fogalmi elemekkel a benyújtására nyitva álló hatvannapos határidőn belül kell rendelkeznie. Az rPp. 272. §-át 2012. szeptember 1-jei hatállyal módosító, az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény 9. §-a és 17. §-a eredményeként a 2012. október 31-e után jogerőre emelkedett határozatok ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek kötelező tartalmi eleme – egyebek mellett – a megsértett jogszabályhely megjelölése, amelyet – az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolásból kitűnően – konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatározni, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.
- [14] Megjegyzi a Kúria, hogy az rPp. 272. § (3) bekezdése értelmében egyedül akkor térhet el a felülvizsgálati kérelemben tévesen megjelölt konkrét jogszabályhelyektől az állított jogszabálysértések vizsgálata során, ha e körben nyilvánvaló, azonosítható elírás történt, vagyis ha a jogszabálysértés tényének megfelelő szöveges előadása alapján meg lehet állapítani, hogy a kérelem előterjesztője a kérelemben tévesen írtak helyett milyen jogszabályhely megsértésére kívánt valójában hivatkozni. Jelen

ügyben e szabály alkalmazására nem volt mód.

- [15] Az előzőekből következően a tartalmi hiányossága - a jogszabálysértés szöveges körülírásának megfelelő jogszabályhely megjelölésének elmaradása - zárta ki a felülvizsgálati kérelem vizsgálatát abban a részében, amely a megállapítási kereset előterjeszthetőségével kapcsolatos feltételek fennállásán alapult. A felperesek az rPp.-nek az általuk kifejtett jogszabálysértéshez igazodó konkrét rendelkezését, az rPp. 123. §-át perorvoslati kérelmükben ugyanis nem jelölték meg. Tekintettel arra, hogy a felperesek a felülvizsgálati kérelmükben az rPp. 123. §-ának megsértését nem állították, a Kúria felülbírálati jogköre erre a kérdésre nem terjedt ki, a jogerős ítéletet tehát abban a körben, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének az rPp. 123. §-a szerinti feltételei fennállnak-e, nem bírálhatta felül.
- [16] Döntése meghozatala során ezért a Kúriának abból kellett kiindulnia - miként az előtte korábban Gfv.VII.30.065/2019. ügyszámon indult eljárásban is tette -, hogy az rPp. 123. §-a szerinti kereset előterjesztésének - a jogerős ítélet indokolásában kifejtetteknek megfelelően - nem álltak fenn a feltételei. Ebből következően viszont érdemben nem vizsgálhatta a felülvizsgálati kérelemben előadott azon érveket sem, amelyek a jogerős ítélet másodlagos jogi indokolásával, azaz a kereset érdemi elbírálásával voltak kapcsolatosak. A megállapítási kereset előterjesztésére vonatkozó feltételek hiánya ugyanis önmagában megalapozza a kereset elutasítását, és így kizárja a kereset további, érdemi vizsgálatát. A felülvizsgálati kérelemben előadottak ezért nem vezethettek a jogerős határozat hatályon kívül helyezésére.
- [17] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [18] A felperesek az eredménytelen felülvizsgálati kérelem következtében kötelesek az alperes jogi képviseleti díjból álló eljárási költségeinek megfizetésére az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdés, 82. § (1) bekezdés szerint. Ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5), valamint (6) bekezdései alapján a kifejtett jogi képviseleti tevékenységhez igazodóan mérlegeléssel határozta meg azzal, hogy az a 4/A. § alapján az áfát is tartalmazza.
- [19] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [20] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró

A kiadmány hitelével: